

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 57 0 Пс 087126 22 Рев
Бања Лука, 25.08.2022. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Сенада Тице, као предсједника вијећа, Тање Бундало и Горјане Попадић, као чланова вијећа, у правној ствари тужитеља Т. РС а.д. Б.Л., против туженог Р.Е. д.о.о. С., кога заступа пуномоћник Ј.М., адвокат из С., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужитеља против пресуде Вишег привредног суда у Бањој Луци број 57 0 Пс 087126 21 Пж 4 од 24.01.2022. године, на сједници вијећа одржаној дана 25.08.2022. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Окружног привредног суда у Бањој Луци број 57 0 Пс 087126 20 Пс 2 од 28.04.2021. године тужени је обавезан да тужитељу, на име накнаде штете, исплати износ од 2.176,20 КМ, са законском затезном каматом почев од 01.7.2010. године, као дана подношења тужбе, па до исплате (став 1.). Преко досуђеног износа тужбени захтјев је одбијен (став 2.). Одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка (став 3.).

Другостепеном пресудом Вишег привредног суда у Бањој Луци број 57 0 Пс 087126 21 Пж 4 од 24.01.2022. године жалба туженог је дјелимично усвојена и укинута је одлука о трошковима поступка садржана у пресуди Окружног привредног суда у Бањој Луци број 57 0 Пс 087126 20 Пс 2 од 28.04.2021. године (став 3. изреке првостепене пресуде) и рјешење број 57 0 Пс 087126 20 Пс 2 од 27.04.2021. године, те је предмет у том дијелу враћен првостепеном суду на поновни поступак, ради одржавања нове главне расправе. Жалба туженог у осталом дијелу и жалба тужитеља у цјелости су одбијене и првостепена пресуда, у досуђујућем и одбијајућем дијелу тужбеног захтјева (став 1. и 2. изреке првостепене пресуде), је потврђена.

Изјављеном ревизијом другостепену пресуду побија тужитељ због повреде одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права са приједлогом да се побијана пресуда преиначи и захтјев тужитеља у цјелости усвоји или да се иста укине и предмет врати другостепеном суду на поновно суђење.

У одговору на ревизију тужени предлаже да се изјављена ревизија одбаци као недозвољена или да се иста одбије као неоснована.

Ревизија није основана.

Предмет спора у овој парници је захтјев тужитеља да се тужени обавезе да му, на име накнаде штете, исплати износ од 728.263,90 КМ, са законском затезном каматом почев од дана подношења тужбе па до исплате.

Захтјев тужитељ је утемељен на наводима: да је тужени, по основу уговора о превозу и достави пошиљки, преузео 247 уговора, која није вратио тужитељу, па да му је, по основу потрошених импулса и претплате, за што су испостављене фактуре које корисници нису измирили, причињена штета у износу од 244.303,79 КМ; да је тужени преузео 440 уговора, које је тужитељу вратио непотписане, па да му је, по основу испостављених фактура на име потрошених импулса и претплате, за ове уговоре причињена штета у износу од 483.960,11 КМ; да тужитељ није могао директно тужити кориснике због непостојања претплатничког односа, а за дио уговора да није имао сазнање коме су испоручени.

Одлучујући о захтјеву тужитеља, по проведеном доказном поступку, првостепени суд је утврдио: да су парничне странке биле у уговорном односу по основу закљученог Уговора о превозу и достави пошиљки од 01.10.2007. године; да је тим Уговором као и Анексом уговора било регулисано које обавезе и права леже на уговорним странама, па је тужитељ као наручилац, путем услуга туженог, достављао телефонске апарате крајњим корисницима и документацију потребну за заснивање претплатничког односа са корисницима, а обавеза туженог као превозника, је била да уручи пошиљку (која садржи мобилни телефон, претплатничку документацију, СИМ картицу и фактуру) крајњем кориснику како би исти потписао уговор о претплатничком односу и да потписани уговор врати тужитељу; да је тужени након реализације преузете обавезе за извршене услуге са одговарајућом документацијом испостављао фактуру тужитељу и да је тужитељ све обавезе у погледу плаћања према туженом испунио; да је у овом поступку проведено вјештачење по вјештаку финансијске струке Д.О. која је дала мишљење да је тужени преузео одређени број пошиљки које није уручио особама на које су пошиљке гласиле него другим особама, да је одређени број уговора вратио тужитељу непотписане, а један број уговора уопште није вратио, па да је због тога за тужитеља настала штета због потрошње импулса и претплате за испоручене телефоне, употребом СИМ картице; да је тужитељ писменим путем упозоравао туженог на правилно извршење уговорених обавеза што указује да је од самог почетка пословног односа било одређених проблема на реализацији доставе пакета; да је тужени послао тужитељу допис од 05.09.2008. године, а у прилогу тог дописа налазе се имена 50 претплатника за које тужени сам наводи да им није уручио уговоре.

На темељу тих чињеница, првостепени суд налази да је предметни уговор комбинација уговора о превозу и уговора о налогу, на који се има примијенити застарни рок прописан одредбом члана 374. Закона о облигационим односима ("Службени лист СФРЈ" бр. 29/78, 39/85 и 57/89 те "Службени гласник Републике Српске" бр. 17/93, 3/96, 39/03 и 74/04- даље: ЗОО), па да није основан истакнути приговор застаре потраживања обзиром да је тужба у овој правној ствари поднесена 01.07.2010. године а обавеза крајњег корисника датира од 11.10.2007. године па до 08. мјесеца 2008. године. Утврђујући да је тужитељ извршио своје обавезе из уговора и да је платио фактуре које су испостављене након извршене испоруке пакета, а да је усљед великог обима посла (4.000 пошиљки мјесечно) дошло до околности које су довеле и до небрижљивог поступања туженог макар

услед крајње непажње, које пропусти је тужени признао у допису од 05.09.2008. године, па како је уговором регулисано да ће тужени платити 100% вриједности пошиљке или штете настале због губитка пошиљке или неурочења, закључио је да је тужени у обавези да тужитељу надокнади штету везану за 50 уговора из поменутог дописа туженог (за које није било потребно доказивати да су сачињени теретни листови о предаји пакета туженом). Како тужитељ није изводио доказе у сврху утврђења тржишне цијене апарата, то је тужитељу за наведене уговоре досуђен укупан износ од 2.176,20 КМ, према вриједности апарата из уговора, позивом на одредбу члана 262. став 2. ЗОО. Првостепени суд, даље, налази да тужитељ није доказао наводе о 637 невраћена пакета и непотписана уговора, јер је тужени оспорио да је наведене пакете тужитељ предао туженом ради доставе корисницима, а тужитељ за те пакете није читао отпремнице. Како је вјештак финансијске струке налаз радила на основу квалификације из поднеска тужитеља, док није тражила товарне листове ни отпремнице, првостепени суд за досуду није имао упориште ни у овом налазу, као ни у налазу вјештака електро струке (који је утврђивао стварну потрошњу импулса). Поред тога, првостепени суд образлаже, да је на страни тужитеља искључиви пропуст што су СИМ картице активирани дужи временски период, без потписаних уговора и враћених уговора, па је из ових разлога, налазећи да тужитељ није доказао штету, захтјев тужитеља у преосталом дијелу одбио.

Одлучујући о жалбама странака, другостепени суд је прихватио чињенична утврђења и правне закључке првостепеног суда, па је изјављене жалбе, у дијелу одлуке о главној ствари, одбио. Другостепени суд образлаже да је тужитељ за преузете а невраћене преплатничке уговоре, за које је достављао фактуре, имао могућност да тужи директно кориснике услуга, а да у погледу непотписаних а враћених уговора тужитељ није могао пружати услуге, јер није располагао уговорима, а ако је пружао услуге и достављао рачуне који нису плаћени да не може одговорност пребацити на туженог. Другостепени суд наводи да је тужитељ уредно платио фактуре туженог, без оспоравања, те да у конкретном случају није поступао по одредби члана 18. ЗОО, јер је пропустио дужну пажњу приликом контроле документације која је била прилог фактура туженог, те за активирање картица и без потписаних уговора, као и да није доказао колико тачно пакета који садрже мобилни апарат и СИМ картицу је предао туженом. Побијаном одлуком, жалба туженог је дјелимично усвојена и првостепена пресуда укинута у дијелу одлуке о трошковима поступка, те је укинута и рјешење првостепеног суда од 27.04.2021. године (којим је одређена накнада за обављена вјештачења), те је у том дијелу предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

Нижестепене пресуде, у оспореном дијелу којим је захтјев тужитеља одбијен, су правилне и законите и ревизионим наводима нису доведене у озбиљну сумњу.

Према чињеничном утврђењу нижестепених судова, између странка је закључен уговор, са анексом од 01.11.2007. године, који су именовали као уговор о превозу и достави, са почетком примјене 01.10.2007. године, који како то налазе и нижестепени судови има елементе уговора о превозу и уговора о налогу.

Према том уговору, за цијену одређену у члану 1. уговора, обавеза туженог је била: преузимање пакета у просторијама тужитеља, достава пакета – у случају доставе мобилних телефона у пакету постоји обавеза утврђивања идентитета примаоца пакета и искључивог уручења пакета лицу наведеном као прималац у отпремници - товарном листу. У овом случају пакет ће садржавати мобилни телефон, претплатничку документацију, СИМ картицу и фактуру; поврат потписане претплатничке документације од стране примаоца

уколико се ради о достави пакета; поврат неиспоручених пакета у року од 12 радних дана, наплата од примаоца и предаја откупног износа, збирно једном седмично на одређеним продајним мјестима тужитеља, уколико се ради о достави мобилних телефона у пакету; обавјештавање тужитеља о испорученим пакетима на дневном нивоу, уколико се ради о достави мобилних телефона у пакету (члан 2. тачка 2. уговора). Тужитељ је имао обавезу да пакете преда уз фактуру, уговор и отпремницу - товарни лист сачињен у 3 примјерка (члан 2. тачка 3.). У случају губитка, оробљења или оштећења пакета превозник ће исплатити наручитељу услуга накнаду штете у износу од 100 % од вриједности пошилике, без права наручитеља услуга на поврат плаћене накнаде за превоз пакета. Уколико се пакет не уручи лицу наведеном у отпремници као прималац већ неком другом лицу, насталу штету ће превозник платити наручитељу у 100 % износу од износа штете. Такође, будући да ће се у пакетима слати активне СИМ картице, превозник је дужан платити наручитељу све трошкове настале евентуалном употребом СИМ картица од тренутка преузимања пакета до тренутка уручења пакета примаоцу (члан 2. тачка 4.). Наручитељ се, између осталог, обавезао да ће превознику за сваки пакет обезбједити тачну адресу, број телефона и особу на коју се врши достава (члан 2. тачка 5.). Према анексу уговора (којим је мијењан члан 6. уговора), произлази да се ради о уручењу 4000 пошилики мјесечно.

Тужени је захтјев тужитеља у овој парници, између осталог, оспорио наводима да је тужитељ ради доставе мобилних телефона у пакету ангажовао и друге курирске службе (које наводе је и доказао читањем товарног листа за Е.Е.), па како тужитељ у доказном поступку није извео доказ читањем отпремница – товарних листова (која документација се сачињавала према одредби члана 2. тачка 3. уговора), нити су исти садржани у налазу вјештака економске струке, произлази да тужитељ није доказао наводе тужбе – да је тужени вршио доставу спорних пакета, за које дио претплатничких уговора није враћен, док је дио враћен непотписан, јер нема доказа који тачно пакети по наведеном уговору су уручени туженом. Неспорно је да је тужитељ туженом платио услуге које је тужени за њега обавио по наведеном уговору, па би и то било у прилог закључку да је тужени своје обавезе по наведеном уговору испунио. На тужитељу је обавеза да докаже наводе тужбе, сагласно одредбама члана 7, 123. и 126. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09, 61/13 - даље: ЗПП), па нема мјеста ревизионим наводима да је предњим закључцима (како је то закључио и другостепени суд) на тужитеља стављен превелики терет.

Без обзира на велики број пакета чија је достава вршена (што је неминовно водило до пропуста у реализацији уговора како то произлази из преписке парничних странака која је читана у доказном поступку), правилно другостепени суд налази да тужитељ у конкретном случају није поступао по члану 18. ЗОО, јер није вршио контролу документације враћене од стране туженог. Да је тужитељ вршио наведену контролу (која је била неопходна с обзиром да су у пакету биле активне СИМ картице како то произлази из садржаја уговора и како се у ревизији наводи), тада је могао утврдити који уговори му нису враћени, а који су враћени непотписани, па је благовремено могао СИМ картице по наведеним уговорима блокирати (за што код тужитеља свакако постоји техничка могућност), чиме би и отклонио наступање штете у дијелу који се огледа у утрошку телефонских импулса, док претплатнички однос није ни заснован. Како није дошло до заснивања претплатничког односа то тужитеља није могао обавезивати период минималног трајања уговора из Правила о условима пружања јавних телекомуникацијских услуга и односима с крајњим корисницима („Службени лист БиХ“ бр. 28/13), на које процедуре се тужитељ позива и у ревизији. Надаље, код наведеног дијела уговора који нису враћени или су враћени непотписани (по наводима тужбе укупно 687 уговора), усљед чега није ни дошло

до заснивања претплатничког односа са крајњим корисником, остаје нејасно зашто је тужитељ тим крајњим корисницима фактурисао извршене услуге (претплата и утрошени импулси). Због тога се не могу прихватити ревизиони наводи да је кориснику пружена услуга оног момента када му је уручен пакет са активном картицом, при чему се да примјетити да према самим наводима из тужбе, у погледу невраћених уговора, тужитељ нема сазнање коме су ти пакети уручени, па је нејасно коме је у тој ситуацији тужитељ пружао услуге.

Код таквог стања ствари, те код тога да је тужени у допису од 05.09.2008. године признао пропусте код уручења 50 пакета, уз навођење имена крајњих корисника, правилан је закључак нижестепених судова да се, сагласно одредби члана 262. став 2. ЗОО, туженом има наметнути обавеза накнаде штете која је услед наведеног за тужитеља настала. Из предњих разлога (контроле документације и предузимања мјера ради отклањања штете – блокада СИМ картица) та штета се не може огледати у трошку импулса и неплаћању претплате (нити су проведеним вјештачењем ови уговори издвојени у односу на остале), већ се огледа у губитку телефонског апарата. Међутим, како тужитељ није изводио доказе ради утврђења тржишне вриједности апарата, једино могуће је било досудити вриједност апарата према означеним вриједностима из наведених уговора, што одговара досуђеном износу од 2.176,20 КМ, без обзира што је та цијена апарата везана за претплату. Туженом се не може наметнути ни обавеза накнаде евентуално утрошених импулса за период од преузимања пакета од стране туженог до уручења кориснику, јер тужитељ ни у овом дијелу није изводио доказе, па је остало неутврђено да је у наведеном периоду било утрошка импулса.

Тужитељ приговара и одлуци о трошковима поступка из побијане пресуде, па како је у том дијелу првостепена пресуда укинута и предмет враћен на поновни поступак, произлази да у том дијелу одлука није правоснажна и да у овом ревизионом поступку овај суд не може испитивати њену правилност.

Из датих разлога, изјављена ревизија је одбијена, примјеном одредбе члана 248. ЗПП.

Предсједник вијећа
Сенад Тица

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Биљана Аћић